

Waardevol Tiel

WERKGROEP VOOR CULTUURHISTORIE EN LEEFOMGEVING
UITGAVE SEPTEMBER 2021 NO. 8

WAARDEVOL TIEL

voortzetting van:
Milieuwerkgroep Tiel

www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris:
Nancy Hageman
Simon Vestdijkstraat 19
4003 DX Tiel
[miss_nancyhageman@
hotmail.com](mailto:miss_nancyhageman@hotmail.com)
0655121210

Penningmeester:
Ronald van Lith
Meidoornstraat 12
4001 ZE Tiel
rhvanlith@gmail.com
contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081
t.n.v.

“WAARDEVOL TIEL”
werkgr cultuurhistorie/leef-
omg. te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Beste mensen,

In het seizoen dat voor ons ligt vragen zowel oude als nieuwe zaken onze aandacht. Zo wordt van meerdere kanten gepleit voor behoud en restauratie van het JEKA fabriekje aan het eind van de Jacob Cremerstraat. Dat gebouwtje, op de oever van de Dode Linge, waar in de

gloriedagen van de Tielse tinindustrie zowel sier als gebruiksvoorwerpen van tin werden gemaakt, staat al sinds eind zestiger jaren leeg en te vervallen. Waarom er al die tijd niets met het pand is gebeurd heeft mogelijk te maken met de zwaar vervuilde ondergrond. In de vijftiger jaren, de meest productieve periode van het fabriekje, deed men niet al te moeilijk over milieuverontreiniging. Met de agressieve vloeistoffen die voor de tinproductie nodig waren, werd nogal eens geknoeid op het terrein of zij verdwenen na gebruik doodeenvoudig in de Dode Linge, met vissterfte als gevolg. Zo'n stukje industrieel erfgoed behouden, restaureren en een nieuwe bestemming geven, zal ongetwijfeld een reusachtige inspanning vergen, die de kracht van ons clubje te boven gaat. Maar wie weet wat er mogelijk is als meerder mensen en organisaties hun krachten bundelen?

Dat zelfde geldt voor de dichtgemetselde, dubbele werfkelder aan de Oliemolenwal, een met weinig respect behandeld rijksmonument. Ook daar zullen we het moeten hebben van verende krachten om tot restauratie te komen.

Voorts zijn er plannen betreffend de Kleine Willemswaard. Er is een groepje mensen die zich actief met het beheer van dat gebied gaat bezighouden. Maar zij missen de menskracht om zich als vereniging te organiseren. Wij denken erover om hen in een los verband onderdak te bieden bij Waardevol Tiel.

Ton

Notulen vergadering Waardevol Tiel zaterdag 3 juli 2021.

Aanwezig: Willem Spekking, Ronald van Lith, Ton Schiltmans en Jan van Doesburg (notulist).

Afwezig: Peter Schipper, Nancy Hageman en Arnoud Reijnen.

Opening.

Ton opent om 14.00 uur de vergadering.

Notulen.

De notulen van de vergadering van zaterdag 5 juni 2021 worden goedgekeurd.

Mededelingen en stukken.

Ronald maakt een stukje over de wet “Bestuur en toezicht Rechtspersonen”.

Ton heeft een voorbeeld van een ANBI aanvraag, zijnde “Beschikking algemeen nut beogende instelling”.

Ronald heeft een boek over het erfgoed in de Neder-Betuwe en geeft aan dat de Boomkwekerijen een probleem blijven voor de Archeologie.

Ton presenteert een artikel uit het dagblad “De Gelderlander” over een drietal mogelijkheden voor het aanleggen van een ontsluitingsweg van Passewaay naar de A15. In de stukken van de gemeenteraad wordt Waardevol Tiel aangemerkt als stakeholder. Als Waardevol Tiel een uitnodiging krijgt om hierover mee te praten gaat Ton daar naar toe. Wij kiezen ervoor om het tracé direct langs de spoorlijn aan te leggen en wel om de volgende redenen:

- Kortste route.
- In de strook tussen het tracé en de spoorlijn is plaats voor zonnepanelen.
- In het kader van de ladder van duurzaamheid.
- De Noordelijke variant versnippert het landschap.
- Het zuidelijk tracé doet dit deels ook en loopt over het bestaande tracé van de Bommelweg met veel bebouwing en uitritten, wat ongunstig is voor de verkeersveiligheid en de geluidshinder.
- Het Zuidelijk tracé loopt tevens dicht langs het stiltegebied “De Steendert”.

Peter heeft d.m.v. een e-mail medegedeeld dat hij in het periodieke overleg met de monumenten ambtenaren het volgende aan de orde heeft gesteld:

1. Aan het begin van het Mirabellapad, in Passewaay, stonden twee gemetselde posten voorzien van een witte plaquette met de tekst ‘Éyerland’, een oude toponiem. Deze posten liggen nu voor oud vuil in de berm.

2. Teruggeven van oude namen aan de stegen, zoals Brouwerijsteeg, Ruitersteeg e.d. Peter schrijft namens Waardevol Tiel een brief aan B & W.

Peter heeft tevens aandacht gevraagd voor het opknappen van het oude weeshuis aan het Hoogeinde, hier zit namelijk nog weinig schot in.

Vaststellen extra agendapunten.

Er zijn geen extra agendapunten.

Afspraken en actiepunten van de vorige vergadering.

Afgesloten steeg aan de Agnietenstraat: Peter en Ton. Zie verslag in uitgave van nov. 2020. De steeg is weer half open vanaf de Agnietenstraat tot aan de Moskee. Arnoud en Peter nemen dit jaar contact op met de wethouder.

Stadsmuurdelen: Peter en Ton. Het laatste muurdeel is in uitvoering. Nadat er een fout in de tekst is geconstateerd zijn Ton en Peter van mening dat deze moet worden hersteld, zonodig in overleg met v. Luyn.

Kleine Willemswaard: Zie opmerking van Ton “Uit de Actielijst” in de uitgave van nov.2020 en het stukje “Voortgang Waardgroep Kleine Willemswaard” van Arnoud, in de uitgave van maart 2021.

Kraan Oliemolenwal: Allen. Jan heeft gegevens verzameld over diversen type kranen, welke o.a. in de vroegere Hanzesteden in gebruik waren.

Dijkverzwaring: We wachten het verslag van Arnoud af.

Facebook: In behandeling Nancy.

Monumentenlijst: In behandeling Arnoud en Peter.

Pand Voorstad 31-33: Zie verslag in uitgave nov. 2020. Over het plaatsen van een gedicht heeft Peter overleg met Peter Achterberg.

Joods monument: Arnoud, Ton. Zie verslag in uitgave nov.2020. Van de muur, waarop het monument geplaatst is, zijn de eigendomsrechten niet goed geregeld.

Kascontrole: Ronald maakt over één week een afspraak met Jan en Willem. Ronald maakt een overzicht met contributie betalingen. Peter neemt contact op met Arnoud m.b.t. onze Ambi-status, dit i.v.m. donaties.

Hoe verder met Jeka: Peter neemt contact op met Maureen Klijn van Groen Links, die een plan heeft.

Ledenaanwas: Ronald komt met een ledenlijst.

Verslag gesprek Oudheidkamer en Waardevol Tiel met wethouder Groen: Gesprek heeft nog niet plaatsgevonden.

Verslag gesprek Oudheidkamer en Waardevol Tiel met beambten monumentenzorg: Zie het e-mail verslag onder Mededelingen en Stukken.

Wat verder ter tafel komt.

T.a.v. de lijst met wensen en speerpunten van Waardevol Tiel voor de volgende Gemeenteraadsverkiezingen heeft Ton een voorstel naar Arnoud gestuurd.

Rondvraag.

Wordt geen gebruik van gemaakt.

Sluiting.

Ton sluit om 15.30 uur de vergadering.

Vergaderingen 2021.

Aanvang 14.00 uur.

Plaats: Kerkstraat 32.

zaterdag 4 september.

zaterdag 2 oktober.

zaterdag 6 november.

zaterdag 4 december.

Agenda voor Waardevol Tiel 4 september 2021.

Opening.

Notulen van zaterdag 3 juli 2021.

Mededelingen en stukken.

Vaststellen extra agendapunten.

Afspraken en actiepunten van de vorige vergadering.

Wat verder ter tafel komt.

Rondvraag.

Sluiting.

Steenbrok.

Het is ons gelukt. Ook het tweede en grootste steenbrok van de westelijke stadsmuur heeft uiteindelijk met veel vijven en zessen een min of meer geschikt plaatsje gevonden. Dit met medewerking van sponsors uit het bedrijfsleven als Kraanbedrijf Schiltmans en Oliehandel van Dijkhuizen. Met van Dijkhuizen hebben wij enkele jaren terug nog de degen gekruist voor de Raad van State. Dit wegens het door ons gelaakte bouwplan van een benzinstation in het als Nationaal Landschap betitelde gebied nabij de Dode Linge. Toen wij de voorlopige voorziening wonnen, zal van Dijkhuizen wellicht peentjes gezweet hebben, maar gelukkig voor hem verloren wij de grondprocedure. Echter geen reden voor hem tot bitterheid jegens onze club; hij begreep onze principiële stellingname, nam het sportief op en aarzelde niet om op ons nogal gewaagd verzoek in te gaan om de plaatsing van het monumentale brok steen met een stevig bijdrage mogelijk te maken.

Voor wat betreft de tekst op beide stenen is het wat eigenaardig dat de oudheidkundige afdeling van de gemeente eiste, ondanks ons bezwaar, dat daar aan werd toegevoegd dat het 'waarschijnlijk' resten van de stadsmuur betrof. Toch werden de delen gevonden op de plaats waar de stadsmuur ooit had gestaan, bleek het uit onderzoek dat de steenblokken uit de dertiende eeuw stamden en hadden er nooit andere gebouwen op die plaats gestaan. Niettemin achtte men het niet absoluut bewezen dat het inderdaad stadsmuurrestanten waren.

Ton